

Tania Pagotto (*Ca' Foscari University of Venice, Italy*)

The “living together” argument in the European Court of Human Rights case-law

Summary

This article analyses the three cases where the argument of “living together” was engaged by the ECtHR and accepted as a legal justification for the prohibition of the full-face veils (*burqa* and *niqab*): *SAS v. France* (2014), *Belcacemi and Oussar v. Belgium* (2017), and *Dakir v. Belgium* (2017). It analyses the proposed concept of “living together” itself, explaining its content and its development in the French and Belgian contexts. The paper argues that there is a lack of a robust legal analysis sufficient to legitimize this new argument. Finally, it makes the case for more fact-oriented decisions and the need for the Court to engage in evaluating all the knowledge it obtains, including empirical material brought by the third parties’ interventions. This could be beneficial for two reasons: facilitating the application of the proportionality test and protecting the Court itself from dangerous challenges to its authority.

Key words: European Court of Human Rights; *burqa* and *niqab*; *living together*; Muslim veil; religious freedom; proportionality

Argument odwołujący się do życia razem (*living together*) w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Streszczenie

Artykuł analizuje trzy sprawy, w których Europejski Trybunał Praw Człowieka użył argumentu odwołującego się do życia razem (*living together*), akceptując go jako uzasadnienie dla zakazu zasłaniania twarzy (*burqa* i *niqab*): *SAS v. France* (2014), *Belcacemi and Oussar v. Belgium* (2017) oraz *Dakir v. Belgium* (2017). Analizie poddane jest samo pojęcie „życia razem” w celu wyjaśnienia jego znaczenia i rozwoju we francuskim i belgijskim kontekście. Zdaniem Autorki brakuje pogłębionych analiz prawnych, które wystarczająco uzasadniałyby stosowanie tego nowego argumentu. Artykuł zamyka postulat bardziej skrupulatnego uwzględniania okoliczności faktycznych przy podejmowaniu decyzji. Podkreśla się przy tym, że Trybunał powinien w pełniejszym zakresie brać pod uwagę całokształt posiadanych informacji, włączając w to materiał empiryczny dostarczany przez

podmioty interweniujące na zasadzie strony trzeciej. Byłoby to korzystne z dwóch powodów: ułatwiłoby zastosowanie testu proporcjonalności oraz chroniłoby Trybunał przed niebezpiecznym podważaniem jego autorytetu.

Słowa kluczowe: Europejski Trybunał Praw Człowieka; *burqa* i *niqab*; *living together*; muzułmańskie nakrycie głowy; wolność religijna; proporcjonalność